

ZWIĄZEK POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW
CENTRALNE BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

WYSTAWA MALARSTWA
ZENONA KONONOWICZA

Październik 1960

WARSZAWA, ZACHĘTA, PL. MAŁACHOWSKIEGO 3

ZENON KONONOWICZ

Ur. w 1903 r. w Gończarach. Malarstwo studiuje w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i w Warszawie w pracowni prof. Felicjana Kowarskiego. Bierze udział w wystawach krajowych i zagranicznych.

MALARSTWO ZENONA KONONOWICZA

Różnorodne i wielorakie działanie malarstwa na psychikę człowieka zależy od wielu elementów, które składają się na dzieło sztuki. Jednym z nich jest stosunek artysty do otaczającego go świata. Stosunek ten może być afirmujący, lub negujący rzeczywistość. Od tego jaki jest — zależy sposób przekazywania wizji. Z koloru, formy, doboru motywu i jego ujęcia odczytujemy nie tylko prawa plastyczne pod wpływami jakich pozostaje artysta, nie tylko mistrzów, którzy stali u progu jego działalności, lecz przede wszystkim osobowość samego twórcy.

Malarstwo Zenona Kononowicza wyrasta z afirmacji życia we wszystkich jego bogatych przejawach. Człowiek, pejzaż, architektura — są nie tylko przedmiotem jego obserwacji, lecz ukazują stosunek emocjonalny artysty do obranego tematu. Dlatego w obrazie wszystko żyje własnym i pełnym życiem malarskim: podmioty i formy statystujące, a więc faktura murów w architekturze, elementy dekoracyjne w portrecie, akcie czy obrazie rodzajowym, niebo i woda w płótnach marynistycznych. Jest w tym spojrzeniu na świat coś z kultury antyku, który czynił aktorem działającym jakiś przedmiot nieożywiony (dom, dziedziniec zamkowy) — w założeniu konkretnym statystujący jedynie w tragedii. Skojarzenia te podsuwają obrazy: *Mury klasztorne*, *Pejzaże z Kazimierza*, *Plebanka*, *W porcie*, *Przy kadzi*, i wiele, wiele innych. Potraktowanie np. ściany w kompozycji zatytułowanej „*Pracznia*” jest w zasadzie niczym innym jak sui generis obrazem abstrakcyjnym, z tą wszakże różnicą, że abstrakcja nie jest tu samodzielnym bytem plastycznym, lecz elementem podporządkowanym całości i służącym do wydobycia z formy drugiego planu — pełni wyrazu malarskiego.

Głównym narratorem obrazu jest kolor. Przekazuje on nie tylko kształt, który jest podmiotem kompozycji, ale i te elementy, które w każdym dziedzie sztuki znajdują się formalnie poza nim, a przecież potencjalnie w nim istnieją, tak jak np. w konkretnym wypadku: ruch. W każdym obrazie Kononowicza „coś się dzieje” w sensie malarskim. Ta wielka gra wyobraźni jest wszakże zdyscyplinowana pod

względem artystycznym. Afirmacja rzeczywistości i podporządkowanie elementów formalnych temu, co artysta chce wyrazić — decydują o stosunku Zenona Kononowicza do świata form zastanych. Artysta nie deformuje kształtu, jego syntetyczne widzenie dąży do zrozumienia formy i uproszczenia, ale nie do jej rozbicia. Stąd w malarstwie Kononowicza nie ma ani jednego obrazu, który byłby wykładnikiem teorii katastrofizmu. Jego malarstwo nie jest produktem spekulacji rozumowych, lecz zobrazowaniem świata wewnętrznego, przekazem plastycznym myśli o przyrodzie i człowieku. Portret w twórczości artysty — to zagadnienie bardzo rozległe. W wielkim uproszczeniu można powiedzieć, że jest to wnikliwy i bardzo uważny rysunek wywodzący się ze szkoły realizmu. Stąd poważna rola tektoniczna w budowie i indywidualizacja psychologiczna w wyrazie. Każdy portret posiada jakąś specyficzną cechę uczuciową: naiwne zadowolenie z siebie — *Rybak* znużenie — *Portret matki*, bezradność — *Portret mężczyzny* i każdy interesuje widza zróżnicowaną skalą przeżyć człowieka.

Czułość w stosunku do realiów splota się w portrecie z nadawaniem specyficznego znaczenia umowności elementom dekoracyjnym.

Obrazy Kononowicza posiadają szeroki oddech życia. Kolory są czyste, światła dużo i dużo przestrzeni, ale na skutek specyficznie traktowanej powierzchni materiałowej, najczęściej bardzo niespokojnej, właściwa gra kolorów występuje przy oglądaniu obrazów z dość znacznego oddalenia.

Przestrzenne kompozycje — wymagają przestrzeni dla siebie. I na zakończenie to, co uderza w malarstwie artysty każdego uważnego widza: trud długich obserwacji artystycznych i zupełna szczerłość przekazanej wizji, której natchnieniem jest polski pejzaż, architektura zabytkowa i człowiek współczesny — myślący i czujący. Człowiek bez maski.

Zenon Kononowicz nawiązuje pod względem formalnym do najlepszych tradycji naszego malarstwa i głosi zasadę, którą podaje za E. Eibischem: „Prawa plastyczne rządzące światem stworzonym przez artystę czy są one już znane, czy rewelacyjnie odkrywcze — muszą dotrzeć do widza...”

Maria Krzemieniowa

1. Martwa natura z dzbankiem i jabłkami, olej,	46 × 61	40. Portret w kapeluszu, olej,	71 × 57	74. Kwiat w oknie, olej,	73 × 71	84. Czytający, olej,	73 × 54
2. Pracownia manekinów, olej,	78 × 100	41. Pejzaż Kazimierza II, olej,	53 × 62	<i>wl. pp. Miernowskich</i>		85. Stary Lublin, olej,	65 × 50
3. Kwiaty z białym dzbankiem, olej,	61 × 46	42. Tulipany, olej,	60 × 73	75. Martwa natura z jabłkami, olej,	45 × 57	<i>wl. E. Hartwiga</i>	
4. Akt ze stolikiem, olej,	55 × 70	43. Portret matki artysty, olej,	65 × 46	<i>wl. pp. Miernowskich</i>		86. Martwa natura w oknie, olej,	73 × 60
5. Martwa natura z butelką, olej,	50 × 65	44. Pejzaż-lato, olej,	45 × 60	76. Akt siedzący III, olej,	72 × 61	87. Kwiaty wiosenne, olej,	61 × 46
6. Polne kwiaty, olej,	50 × 65	45. Rynek w Kazimierzu III, olej,	46 × 65	<i>wl. pp. Miernowskich</i>		88. Martwa natura, II olej,	50 × 65
7. Autoportret, olej,	65 × 46	46. Akt plecy, olej,	50 × 65	77. Pejzaż z Kazimierza, olej,	46 × 65	89. Akt dziewczyny, olej,	56 × 93
8. Pejzaż portowy I, olej,	38 × 55	47. Polne kwiaty II, olej,	65 × 50	<i>wl. pp. Miernowskich</i>		90. Kwiaty w wiaderku, olej,	48 × 65
9. Kwiat w doniczce, olej,	65 × 46	48. Pejzaż z Kazimierza III, olej,	38 × 55	78. Kwiaty IV, olej,	65 × 46	91. Kwiaty jesienne, olej,	46 × 65
10. Kwiaty w pracowni, olej,	69 × 86	49. Chłop, olej,	68 × 47	79. Akt na kanapie, olej,	50 × 65	92. Chłop II, olej,	50 × 73
<i>wl. Ministerstwa Kultury i Sztuki</i>		50. Pejzaż z Kazimierza IV, olej,	50 × 65	80. Krzesło z kwiatkiem, olej,	54 × 33	93. Kwiaty V, olej,	46 × 65
11. Wnętrze pracowni, olej,	53 × 68	<i>wl. SFOS</i>		81. Portret w plenerze, olej,	47 × 31	94. Kwiaty jesienne II, olej,	46 × 61
<i>wl. Ministerstwa Kultury i Sztuki</i>		51. Pejzaż portowy III, olej,	46 × 61	82. Kwiaty w słoju, olej,	65 × 50	95. Kwiaty VI, olej,	50 × 65
12. Kwiaty na ciemnym tle, olej,	56 × 47	52. Mała martwa natura, olej,	46 × 38	83. Pejzaż zimowy, olej,	46 × 65		
13. Akt na kanapie, olej,	45 × 65	53. Pejzaż portowy IV, olej,	46 × 65				
14. Akt siedzący I, olej,	81 × 60	54. Przed burzą, olej,	38 × 61				
15. Kwiaty I, olej,	65 × 46	55. Martwa natura z dzbankiem i jabłkami, olej,	46 × 61				
16. Kwiaty na taborecie, olej,	65 × 46	56. Krysia, olej,	31 × 45				
17. Rynek z podcieniami w Kazimierzu, olej,	48 × 68	57. Kwiaty w oknie, olej,	81 × 73				
<i>wl. Ministerstwa Kultury i Sztuki</i>		58. Martwa natura, olej,	50 × 65				
18. Kwiaty III, olej,	51 × 46	59. Martwa natura z owocami i kwiatem, olej,	50 × 65				
19. Kwiaty II, olej,	68 × 50	60. Akt plecy, olej,	50 × 65				
20. Akt i draperia, olej,	60 × 81	61. Nadbrzeże portowe, olej,	38 × 61				
21. Rynek w Kazimierzu I, olej,	50 × 65	62. Przy balii, olej,	37 × 46				
22. Rynek w Kazimierzu II, olej,	46 × 65	63. Pejzaż portowy V, olej,	38 × 56				
23. Akt z piecem, olej,	60 × 80	64. Martwa natura z dzbankiem, olej,	46 × 61				
24. Ogólny widok Kazimierza w zimie, olej,	57 × 71	65. Ulica Basztowa w Kazimierzu, olej,	46 × 65				
25. Akt I, olej,	34 × 55	66. Pejzaż z mostkiem II, olej,	46 × 61				
26. Pejzaż portowy, olej,	46 × 65	<i>wl. Ministerstwa Kultury i Sztuki</i>					
27. Stare domki w Kazimierzu, olej,	46 × 55	67. Pejzaż z Kazimierza V, olej,	46 × 65				
28. Pejzaż portowy II, olej,	46 × 61	68. Kwitnąca jabłoń, olej,	58 × 45				
29. Portret rybaka, olej,	81 × 65	<i>wl. Muzeum w Lublinie</i>					
30. Pejzaż zimowy z drogą, olej,	46 × 65	69. Studium portretu, olej,	61 × 46				
31. Modelka I, olej,	60 × 81	70. Ulica Basztowa w Kazimierzu II, olej,	50 × 65				
32. Martwa natura z kwiatami, olej,	60 × 73	71. Mycie nóg, olej,	78 × 56				
33. Przedwiośnie w Kazimierzu, olej,	50 × 65	<i>wl. Muzeum w Lublinie</i>					
34. Widok na klasztor w Kazimierzu, olej,	50 × 65	72. Pejzaż z Kazimierza z kościołem, olej,	45 × 55				
35. Mury klasztorne, olej,	46 × 55	<i>wl. Muzeum w Lublinie</i>					
36. Pejzaż Kazimierza, olej,	46 × 65	73. Martwa natura z kwiatem i pędzłami, olej,	62 × 40				
37. Akt siedzący II, olej,	73 × 60	<i>wl. Muzeum w Lublinie</i>					
38. Modelka I, olej,	60 × 81						
39. Pejzaż z mostkiem, olej,	50 × 65						
<i>wl. Ministerstwa Kultury i Sztuki</i>							

PRACZKA, OLEJ

KWIATY Z BIAŁYM DZBANKIEM, OLEJ

ULICA BASZTOWA W KAZIMIERZU, OLEJ

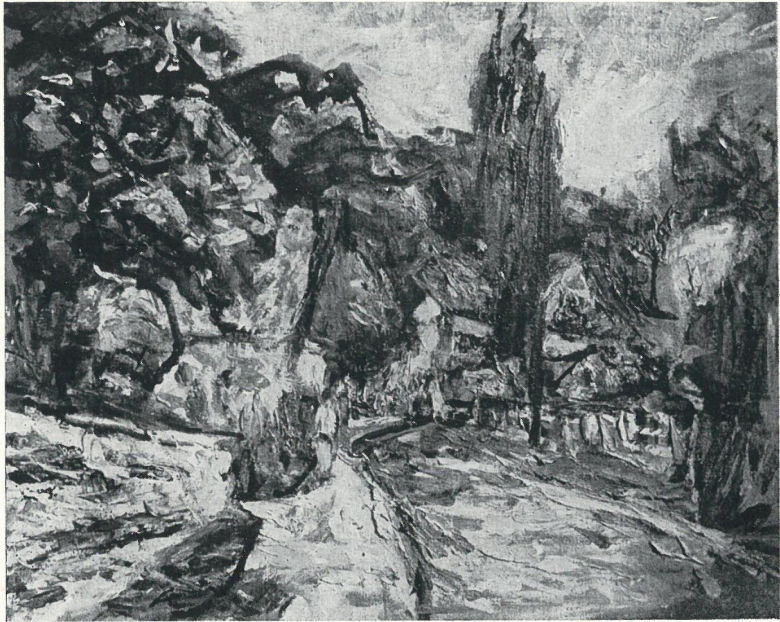
PRZY KADZI, OLEJ

AKT-PLECY, OLEJ

MARTWA NATURA Z BUTELKĄ, OLEJ

PLEBANKA, OLEJ

PORTRET W KAPELUSZU, OLEJ

